

Óheppin avleiðing

Oddagrein

Tann valdi máttin at skerja iløgurnar hjá kommununum hevur nú ta avleiðing, at í Fuglafirði má tann vinnuliga útbyggingin skjótast út til næsta ár ella seinri. Tað er spell, tí henda iløgan í havnalag o.a. hevur vinnuligt endamá, og nú kemur ikki full nytta burtúr. Enn í hvussu er.

Á hesum stað er áður víst á, at tað ber ikki til at seta iløgurnar í eini kommunu eftir fólkatali. Í summum kommunum er tørvur á og møguleiki at gera vinnuligar iløgur. Iløgur, sum kunnu kasta nakað av sær og geva arbeiði til fleiri hendur. Hesar iløgur hava størri týðning enn iløgur, sum bara hava til endamáls at gera eitt ella annað, tí kommunan er soleiðis fyr, at hon eigur pening á bók. Kanska tí hon ongar iløgur áður hevur gjørt í vinnuna ella í arbeiði, sum eru fyrirtreyt fyr vinnu ligum virksemi.

Tað er rætt, at Figgjarmálastýrið setir upp ein karm, sum tær kommunalu iløgurnar skulu vera innanfyri. Men tá tað er neyðugt at avmarka iløgurnar, má raðfestast. Og so er spurningurin, hvussu vit skulu raðfesta. Sjálvandi skulu vit raðfesta í trivnað, barnagarðar, reint vant o.s.fr. Tó skerst ikki burt, at í hesum árunum - eftir kreppuna og nú vit fyrireika okkum til størri sjálvbjargni - er neyðugt at raðfesta iløgur, sum eru við til at fjáltáttá vinnuna og skapa vinnuni neyðugu fyrirteytirnar, fram um allt annað.

Á hesum stað er ofta sagt, at vit hvørki varðveita ella byggja út vælferðarsamfelagið, um vit ikki hava ein sterkan og meiri fjølbroyttan búskap, enn vit hava ídag. Grundarlagið undir búskapinum er vinnan, og hon má styrkjast og gerast meiri fjølbroytt og dynamisk.

Eina slíka raðfesting ber ikki til at gera eftir fólkatali í teimum ávísu kommununum. M. a. tí at summar kommunur nærur bara senda fólk til arbeiðis í øðrum kommunum. Harafturat kann eisini hugsast, at summar kommunur eru fullt útbygdar á flest øllum økjum. Tí má raðfestast út frá heilt øðrum kriterium, tá tað næstu ferð skal ásetast, hvussu stórar kommunalu iløgurnar skulu vera, og hvussu tær skulu býttast millum tær ymisku kommunurnar. Iløgukarmur og raðfestingin má gerast út frá einum heildarsjónarmiði og ikki tilvildarligum fólkatali.

Men gongd er sett á sum liður í at bæta fíggarligu stýringina - eitt stórt framstig - og tað skuldi borið til í framtíðini at býta og raðfesta iløgurnar meiri skýnsamt.

Sosialurin

Viðmerking:

Ein loysn uppá spurningin um føroyskar útgerðarstöð(ir)

Tað var nú væntandi

Nú er verulig gongd komin á kappingina, um hvar føroysk útgerðarstöð skal liggja - tað var nú væntandi. Lokaliir landspolitikarar, og landskendir lokalpolitikarar, standa nú næstan omaná hvørjum øðrum fyr at vísa á, at júst teirra økið er tað rætta til eina útgerðarstöð - tað var nú væntandi. Nakrir politikarar nýta 'økismenning' sum argument fyr teirra loysnum, summi nýta teirra fløttu, 'modell-havnir', og uppafur aðrir siga at friðu marknaðarkrefteirnar skulu avgera málið - tað var nú væntandi.

Oljuráðleggingarnevndin og útgerðarstöðir

Í frágreiðingini hjá Oljuráðleggingarnevndini 'Fyrirreikingar til oljuleiting' stendur soleiðis, um mögulegar føroyskar útgerðarstöðir: „Í leitiskeiðinum eigur tann útbúnaður, sum er, at verða nýttur, eins og gjørt er í kanningarskeiðinum síðani 1994. Tað er ein fyrminur, um undirteigjarar hjá útgerðarstöðini sita nærhendis henni. Verður stöðin spjadd kring um í Føroyum, og samferðslan annars virkar væl, kanst tú meta framboðið av tænastrum til slíkt stöðarvirsemi sum eitt størri net av fyrirkum (sitat slut)“.

Kappingin skal verða millum útlendsku felagini - ikki føroyingar

Takið hugburðin hjá Oljuráðleggingarnevndini til tykkum. Lat okkum fáa eina føroyska loysn, sum byggjur á eina integration av oljuvinnuni í eitt føroyskt ídnaðar- og vinnumystur. Arbeiði fyr til tryggja øllum

føroyingum eitt tilverugrundarlag; hetta úttan mun til hvørt talan er um miðstaðarøkið ella útjaðaran. Min áheitan til tykkum er: Lat kappingina standa millum útlendsku felagini. Arbeiði við eini loysn, har nýverandi føroyskur útbúnaður verður nýttur.

Eitt felags argument

Velja tit at standa saman, um eina føroyska loysn uppá eina føroyska oljuvinnu, so er möguleiki til staðar fyr at fáa heilt væl burtúr. Semjast tit hinvegin ikki um eina felags føroyska loysn so eru vit skjótt í tí stöðu, har vit fáa eina oljuvinnu undir treytum, sum einans verða settar av útlendskum feløgum. Skulu útlendingar ráða, so mugu tit sjálvi meta um, hvørt sannlíkindi eru fyr at nógvu føgru orð landstýrisins (t.d. 'økismenning' er landsmenning') koma at avgera leistin fyr eini føroyskari oljuvinnu. Tað er uppgávan hjá tykkum politikarum at tryggja, at tað ikki einans verður ein lítill minniluti av føroyingum (serfrøðingar o.l.), sum fær ágóðan av oljuvinnuni - tí eitt er sikkurt - allir føroyingar koma at merkja avleiðingarnar, tá ið tær koma.

Hvat er avgerandi fyr til røttu loysnina?

Ein loysn uppá spurningin um útgerðarstöð(ir) skal:

- tryggja at føroysk luttøka í eini komandi oljuvinnu (leitangarfazu) kann veita eina kappingarføra tænastru á altjóða stöði,
- tryggja at eitt komandi oljuvirsemi kemur so nógvu og fjølbroyttum økjum av føroyska samfel-

agnum tilgøðar sum gjørligt.

- tryggja at avgerandi partur av eini føroyskari luttøku byggjur á burðardyggar loysnir; hetta til gagns fyr føroyskan ídnað og vinnu og samfelagið í heild.

Rætta loysnin

Í minari verð er eingin ivi um, at **ein felags veitingarskipan** er rætta loysnin. Dømi um luttakarar í eini tilfari skipan er: Allar føroyskar havnir, sum í dag hava virksemi tenget at samferðslu, fragt, goymslu, fiskivinnu, skipasmíðju ella øðrum størri ídnaði.

Dømi um **rakstrargrundarlag** fyr eini tilfari skipan er: Alt virksemi, ið er beinleiðis tenget at oljuvinnuni, sum ferð um føroyska havn. Her verður t.d. hugsa um skipa- og vørgjöld, leiga av øki/lendi og tænastru til hjálpar- og veitingarskip.

Við tað at verandi útbúnaður verður brúktur hevur skipanin, í fyrstu syftu, lítla og ongar útreiðslur. Hetta ger at veitingarskipanin so gott sum beinanvegin hevur yvirskot. Eitt uppskot er at 50%, av tí ið kemur til haldar, verður nýtt til eina, uppgradering, av teimum havnum, sum *reelt* vísa seg at bliva brúktar í sambandi við frálenda veitingar, og onnur 25% fara til skilagóðar, uppgraderingar hjá øðrum ídnaðarhavnum. Tey seinastu 25% skulu síðani brúktast til at menna nýggja vinnu og ídnað.

Góðu tingfólk: Lat okkum fáa a) eina altjóða kappingarføra útgerðarstöð, b) eina kappingarføra umskipingarhavn til fragt, c) eina kappingarføra umskipingarhavn til fisk, og d) lat

okkum menna nýggjar framtíðar vinnur her á landi. Tað eru sjálvandi nógvir ymiskir 'býtislyklar', sum kunnu nýtast í hesum sambandi. Tó er vert at undirstrika tað avgerandi í, at peningur verður tikin úr 'oljurenðslinum' og fluttur til onnur mennandi endamála. Harafturat er ein tilfari skipan eisini eitt munagott íkast til tað (ella tey) øki, sum *veruliga* fáa eina útgerðarstöð; størsti parturin av inntøkum í skipanini fer nevnliga til eina, uppgradering, av útgerðarstöðum).

Við eini skipan, ið er skorin eftir hesum leisti, verður frálendavinnan ein integreraður partur av eini føroyskari vinnu- og ídnaðarmenning. Vit fáa samstundis eina kappingarføra tænastru til frálendavinnuna, sum tryggjar at tey, ið ikki beinleiðis fara at luttaka í hesi vinnu, eisini merkja ágóðan av eini føroyskari oljuvinnu.

Við vón um at føgru orð tykkara eisini verða sýnd í verki.

**Virðingarmest
Suni á Dalbø,
samfelagsfrøðingur
og oljuráðgevi**

Fjølbroytt jólakonsert í Vesturkirkjuni

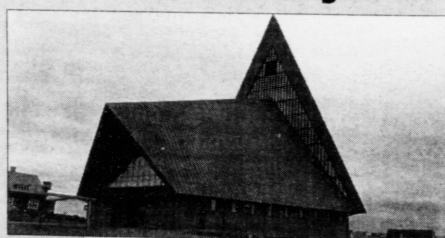
Havnar Hornorkestur, G.H.M. Harmoniorkestur, Havnakórið og solistar framføra fjølbroyttan tónleik á jólakonsert í Vesturkirkjuni í annaðkvöld kl. 20.00

Í annaðkvöld kl. 20.00 verður Vesturkirkjan karmur um jólakonsertina, sum er á hvørjum ári undan jólum.

G.H.M. Harmoniorkestur, sum telur 25 spæljarar undir leiðslu av Atla Petersen og Kenneth Philip Jones byrjar við at spæla jólaeløg, m.a. Hark! The Herald Angels Sing og Journey to Bethlehem.

Havnakórið undir leiðslu av Ólavi Hátún fer at syngja eina ógvuliga

fjølbroytta jólaeløsku, sum spennir frá 5 raddaðari jólamotet eftir hálendska munkinum og tónasmiðinum Jan Pieter Sweelinck, sum livdi í 15-hundratali- num og til jólasangir hjá okkara eina Hans Jakup Højgaard. Á vegnum verður stöðgað við J. S. Bach, W. A. Mozart, Th. Laub og N. W. Gade. Havnakórið byrjar við at syngja motettina: „Vakna! rópar vaktarmáður eftir J.S. Bach.

Á konsertini verður eisini soloframføsla. Petra Iversen og Berghild Poulsen syngja hvør sín sósang, sum Jóhannes Andræsen hevur klaverfylgispæl til. Eisini fer Jógvan Thomsen at framføra 2 orgulstykkeir.

Havnar Hornorkestur undir leiðslu av Ova Olsen endar konsertina við lögnum: O Come all Ye faithful, Little drummer boy. Og til síðst Dear Lord and Father of Mankind við orgulfylgispæli.